

**HANFA-Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga
Franje Račkoga 6
10000 Zagreb**

HANFA – Službeni registar propisanih informacija

**Zagrebačka burza d.d.
Ivana Lučića 2a
10000 Zagreb**

**HINA – Hrvatska izvještajna novinska agencija
ots@hina.hr**

Pula, 13. ožujka 2020. godine

Ostale informacije koje nisu propisane informacije: Utjecaj COVID-19 virusa

Poštovani,

Pozivom na preporuke Europskog nadzornog tijela za vrijednosne papire i tržišta kapitala (ESMA) o djelovanju sudionika na financijskom tržištu s obzirom na utjecaj bolesti COVID-19 od 11. ožujka 2020. godine, u nastavku dajemo sljedeće očitovanje o utjecaju predmetnog virusa na temeljne čimbenike, izgleda ili financijsku situaciju Društva:

Društvo je u cilju osiguranja nesmetanog odvijanja poslovanja, u okolnostima potencijalnog širenja zaraze, propisalo uobičajene mjere zaštite sukladno preporukama Zavoda za javno zdravstvo Republike Hrvatske, a koje uključuju i organizaciju rada većeg broja djelatnika iz svih odjela od kuće upravo radi kontrole rizika širenja zaraze na djelatnike. Priroda posla Društva i inače traži pojačani angažman tako da je velika većina djelatnika i u redovnom poslovanju opremljena i obučena za praćenje poslovanja izvan ureda uz daljinski elektronski pristup podacima slijedom čega se ne očekuju nikakve poteškoće u svakodnevnom odvijanju i praćenju redovitog poslovanja.

Pojava novog COVID-19 virusa i početna neizvjesnost oko posljedica koje bi mogao izazvati, doveli su do prisilnog produljenja neradnih dana nakon kineske Nove godine i dodatnog pada gospodarskih aktivnosti u Kini zbog kontrole proširenja zaraze, što se je u veljači negativno odrazilo na visine vozarina u sektoru prijevoza rasutih tereta i tankera. Unatoč niskim razinama vozarina, nije došlo do otkaza niti jednog komercijalnog ugovora već su svi ostali na snazi. Svjetska zdravstvena organizacija nije niti u jednom trenutku naložila niti preporučila bilo kakve putne niti trgovinske restrikcije nego jedino primjenu uobičajenih mjera zaštite slijedom čega nije došlo do zatvaranja luka ni do zastoja u odvijanju međunarodne trgovine pa time ni do zastoja u odvijanju uobičajenih poslovnih aktivnosti Društva.

Najnovija restrikcija koju su najavile Sjedinjene američke države odnosi se isključivo na zabranu prijevoza putnika iz većine zemalja EU bez implikacija na trgovinu te prijevoz i razmjenu robe.

Uspjeh u borbi protiv zaraze i ponovno pokretanje gospodarskih aktivnosti kojemu svjedočimo posljednjih dana u Kini pozitivno se odražava i na razine vozarina na tržištu budući da je kinesko tržište, kao jedno od najvećih gospodarstava u svijetu, bitno za oporavak pomorskog tržišta na globalnoj razini. Prosječne vozarine u sektoru supramaxa velične 58,000 DWT kroz period od prethodna dva tjedna porasle su tako s razine od oko USD 5,000 dnevno na preko USD 8,000 dnevno. Vozarine u sektoru tankera također imaju pozitivan trend.

U posljednjih nekoliko dana došlo je i do pada cijena nafte što ima za posljedicu i pad cijena pogonskog goriva za brodove. Najveću korist od toga imat će vlasnici tereta i posrednici koji na sebe preuzimaju i trošak goriva, dok će neposredni pozitivan utjecaj pada cijene goriva na brodare biti ograničen. Međutim, porast vozarina upućuje da pojeftinjenje brodskog prijevoza uslijed pada cijena pogonskog goriva u okolnostima koje ukazuju na poboljšanje situacije u svezi s virusom COVID-19 u Kini pozitivno utječe na potražnju za prijevozom.

Poslovanje brodova iz flote trenutno se odvija neometano i uredno uz implementaciju zaštitnih mjera sukladno uputama HZJZ, WHO i IMO. Iako je primarni cilj implementacije zaštitnih mjera zaštita svih članova posade i sprječavanje širenja bolesti, one u određenoj mjeri ipak otežavaju svakodnevno odvijanje poslova članovima posade brodova, a zatim i djelatnicima u uredu na kopnu koji prate i vode poslovanje.

Uzimajući u obzir općeprihvaćeni stav da inkubacijski period traje 14 dana, većina zemalja koje su bitne za pomorsku industriju, a u kojima se predmetni virus raširio, značajno su ograničile ili čak zabranile smjene posade. Ova nova regulativa pogađa članove posade uslijed otežavanja odnosno praktične nemogućnosti repatrijacije kod primjerice smjene u slučaju isteka ugovora, bolesti, ozljede ili nekog drugog opravdanog slučaja zbog kojeg pomorac može tražiti iskrcaj. Karantene pomoraca prije ukrcaja odnosno nakon iskrcaja s broda mogu povećati troškove za poslodavce, a potencijalno bi mogle uzrokovati i stajanje brodova ukoliko oni ne bi bili popunjeni s propisanim sastavom posade zbog nemogućnosti smjene pomoraca.

Produljenje ugovora za članove posade koji, uslijed nemogućnosti redovne repatrijacije po isteku ugovora, moraju ostati na brodu više od ugovorenog perioda, potencijalno može prouzročiti obvezu plaćanja dodatnih bonusa tim pomorcima sukladno kolektivnom ugovoru, a time i dodatne troškove za poslodavca. Takvi troškovi nisu bili niti su mogli biti predviđeni prigodom planiranja godišnjeg troškovnika pojedinog broda.

S druge strane otežan je ukrcaj pomoraca koji su na odmoru čime se otežava njihov porezni status (a koji direktno ne utječe na Društvo) zbog nemogućnosti boravka na brodu izvan Republike Hrvatske u periodu duljem od 183 dana.

Predstavnici MMPI, udruge hrvatskih brodara „Mare Nostrum“, udruge hrvatskih posrednika pri zapošljavanju pomoraca „CROSMA“ i Sindikat pomoraca Hrvatske pokušavaju kroz razgovore pronaći odgovarajuće rješenje za probleme hrvatskih pomoraca nastale uslijed utjecaja bolesti COVID-19 te se u tom smjeru već poduzimaju prve mjere poput prolongacije roka za prijavu podataka o plovidbenoj službi lučkoj kapetaniji sa 10 na 24 dana.

ALPHA ADRIATIC d.d.